

Інформаційно-аналітичні матеріали Державної міграційної служби України щодо заходів співробітництва з Європейським Союзом у сфері юстиції, свободи і безпеки

I. Стан виконання Плану заходів із запровадження безвізового режиму

1. Виконання Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

Протидія нелегальній міграції є одним з основних завдань, які стоять перед нашою державою та вимагає розбудови міграційних відносин з іноземними країнами, зокрема з країнами-членами ЄС.

З цією метою Україна зацікавлена в підписанні угод та виконавчих протоколів з питань реадмісії осіб, які б створювали правові підстави та визначали порядок здійснення реадмісії осіб між державами.

Реадмісія - передавання з території запитуючої договірної держави та приймання на територію запитуваної договірної держави громадян договірних держав, громадян третіх країн або осіб без громадянства на підставах та в порядку, визначеному міжнародними угодами про реадмісію.

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб:

підписана 18.06.2007;

ратифікована 15.01.2008 (Закон України № 116-VI);

набула чинності 01.01.2010.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 1 статті 16 Угоди, укладення імплементаційних протоколів є правом України та держав – членів ЄС.

В імплементаційних протоколах сторони можуть додатково визначити компетентні органи, пункти перетину кордону, засоби зв'язку, а також додаткові процедури, засоби та документи щодо виконання Угоди.

Станом на сьогодні набрали чинності Імплементаційні протоколи між Кабінетом Міністрів України та Урядами *Австрії*, *Чехії* та *Естонії* до Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

Наразі продовжується робота з підготовки до підписання Імплементаційних протоколів у сфері реадмісії осіб з іншими державами-членами ЄС, а також Угод про реадмісію та Імплементаційних протоколів до них з іншими європейськими країнами.

Так, 24 квітня 2017 року під час офіційного візиту делегації ДМС на чолі з Головою М.Ю. Соколюком до міста Варшави для ознайомлення з роботою державних органів Республіки Польща в міграційній сфері у Посольстві України в Республіці Польща підписано Імплементаційний протокол між Кабінетом Міністрів України та Республікою Польща до Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб. За Уряд Республіки Польща цей міжнародний договір підписано Головним комендантом Прикордонної варті Республіки Польща полковником Марком Лапинським.

18 травня 2017 року за ініціативи Державної міграційної служби України проведено експертні українсько-словацькі консультації, в ході яких сторони постатейно узгодили текст Імплементаційного протоколу між Урядами України та Словаччини до Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

За результатами консультацій експертами досягнуто домовленостей щодо початку внутрішньодержавних процедур щодо опрацювання проекту Імплементативного протоколу.

7 червня 2017 року Міністром внутрішніх справ України А.Б. Аваковим в ході офіційної церемонії, що відбулася в Міністерстві закордонних справ України в місті Києві підписано Угоду між Україною та Швейцарською Конфедерацією про реадмісію (слід відзначити, що одночасно Міністром закордонних справ України Павлом Клімкіним було підписано Угоду між Україною та Швейцарською Конфедерацією про лібералізацію візового режиму, оскільки за попередньою домовленістю зі швейцарською стороною підписання цих двох документів мало відбутися одночасно).

Наразі тривають внутрішньодержавні процедури, необхідні для ратифікації вчиненої Угоди про реадмісію.

14 червня 2017 року за ініціативи Державної міграційної служби України проведено експертні українсько-німецькі консультації, в ході яких сторони постатейно опрацювали текст Імплементативного протоколу між Урядами України та ФРН до Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

6 жовтня 2017 року під час офіційного візиту Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана до міста Кишинів Головою ДМС Максимом Соколюком підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Молдова про реадмісію осіб та Імплементативний протокол про порядок її реалізації. Тривають внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання цими міжнародними договорами чинності.

Загалом, реадмісійний діалог стосовно опрацювання текстів Імплементативних протоколів на різних стадіях триває з 21 країною ЄС:

Так, проекти Імплементативних протоколів до Угоди з ЄС, запропоновані українською стороною, знаходяться на опрацюванні компетентних органів країн Бенілюксу, Франції, Німеччини, Португалії, Кіпру, Словаччини, Угорщина, Румунії, Мальти, Латвії, Литви, Болгарії, Греції, Словенії, Хорватії та Швеції.

Міністерство закордонних справ Фінляндії повідомило про відсутність інтересу в підписанні Імплементативного протоколу з огляду на високу ефективність реалізації українською стороною базової Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб;

Українська сторона продовжує опрацювання проектів Імплементативних протоколів, що надійшли від Італії та Іспанії;

Також реадмісійний діалог на різних стадіях триває з Сербією, Білоруссю, Казахстаном, Вірменією, Ліваном, Таджикистаном, Азербайджаном, Афганістаном, Китаєм, Іраном, Індією, Шрі-Ланкою, Бангладеш, Іраком, Лівією, Нігерією, В'єтнамом та Пакистаном.

22 вересня 2017 року в м. Києві було проведено чергове Десяте засідання Спільного комітету з питань реадмісії «Україна – ЄС», що проводиться відповідно до статті 15 Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

За результатами засідання обидві сторони зазначили, що зустріч підтвердила високий рівень виконання Угоди українською стороною.

У ході заходу європейська сторона відзначила відсутність передумов скасування безвізового режиму ЄС для України з огляду на належне виконання Україною своїх зобов'язань відповідно до Угоди про реадмісію з ЄС.

Більш того, представники Польщі та Нідерландів наголосили на відмінній взаємодії з Україною не тільки в сфері реадмісії, а й загалом у сфері міграції.

У відповідь Голова Української частини Спільного комітету з питань реадмісії Максим Соколюк підкреслив, що не зважаючи на наявність проблем в усіх сферах суспільно-політичного життя України, пов'язаних з окупацією Російською Федерацією Українського Криму, а також її неприкритою збройною агресією в окремих східних регіонах нашої Держави, компетентні органи України й надалі докладатимуть максимум зусиль для ефективної реалізації Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб, оскільки належне виконання своїх міжнародних зобов'язань перед Європейським Співтовариством сьогодні є одним з пріоритетів міграційної політики України.

Участь у засіданні брали:

від української сторони – представники Державної міграційної служби, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства закордонних справ, Міністерства фінансів та Міністерства юстиції;

від сторони ЄС – представники Європейської Комісії, а також ряду зацікавлених європейських країн, а саме, Польщі, Нідерландів, Німеччини, Словаччини, Швеції, Бельгії, Румунії, Литви, Данії та Норвегії.

2. Забезпечення належних умов тримання нелегальних мігрантів та розміщення шукачів захисту, біженців та осіб, які потребують додаткового захисту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2015 року № 144 затверджено норми харчування іноземців та осіб без громадянства, що розміщуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, пунктах тимчасового розміщення біженців Державної міграційної служби.

Наказом МВС України від 29 лютого 2016 року № 141 затверджено Інструкцію про порядок утримання іноземців та осіб без громадянства в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

Наказом МВС України від 28 березня 2016 року № 217 затверджено Вимоги до матеріально-технічного забезпечення біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, що проживають у пунктах тимчасового розміщення біженців.

У рамках реалізації проекту „Консультаційна допомога зі створення центрів затримання та тимчасового утримання нелегальних мігрантів в Україні - РЕАДМІТ 1” побудовано пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, в Миколаївській області, який відповідно до спільного наказу МВС та ДМС від 03.03.2016

№ 135/33 «Про передачу нерухомого майна до сфери управління ДМС» у травні 2016 року передано до сфери управління ДМС.

У 2017 році у Миколаївському ПТШ побудовано зовнішні інженерні мережі.

Згідно наказу ДМС від 20.04.2018 № 65 з 20.04.2018 розпочато функціонування Миколаївського ПТШ.

Розміщення нелегальних мігрантів у Миколаївському ПТШ будуть розпочаті з травня 2018 року.

Наказом ДМС України від 07.08.2017 № 206 ПТШ у м. Яготин (Київська область) уведено в експлуатацію з початком розміщення шукачів захисту з 09.08.2017.

З огляду на викладене, ДМС збільшило можливість одночасного утримання осіб у ПТРБ з 320 до 421 або на 101 особу більше, та в ПТШ – з 373 до 473 або на 100 осіб більше.

3. Практична імплементація Конвенції ООН про статус біженців 1951 року та Протоколу щодо статусу біженців 1967 року.

ДМС та її територіальними органами забезпечено прийом та розгляд заяв від іноземців та осіб без громадянства про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, у відповідності до вимог Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового захисту» від 8 липня 2011 року № 3671-VI та Правил розгляду заяв та оформлення документів, необхідних для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, втрати і позбавлення статусу біженця та додаткового захисту і скасування рішення про визнання особи біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, затверджених наказом МВС від 07.09.2011 № 649, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.10.2011 за № 1146/19884, зі змінами.

*Коротка статистична довідка
щодо шукачів захисту, біженців та осіб, які потребують додаткового
захисту, в Україні за 2012-2018 р.р.*

Статистичні показники	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Квітень 2018
Звернень за захистом	1573	1093	1173	1433	656	771	143
Визнано біженцями	63	75	105	49	22	21	2
Визнано особами, які потребують додаткового захисту	89	141	222	118	49	74	19
Проживає біженців	2554	2578	2534	2487	2429	2382	2358
Проживає осіб, які потребують додаткового захисту	89	218	479	598	649	709	717

4. Забезпечення створення єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами.

У ДМС розгорнуто Центр обробки даних Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами (ЄІАС УМП), який забезпечує функціонування підсистем “Оформлення документів, що підтверджують громадянство України” та в територіальних органах ДМС та “Облік біженців та іноземців”. Розгорнуто захищену телекомунікаційну мережу ДМС з комплектом обладнання для оформлення документів та взяття біометричних даних (параметрів), за допомогою яких **з початку 2015 року станом на 01.05.2018** всього прийнято заяв на оформлення паспорту громадянина України для виїзду за кордон (оформлено) **10 163 969** з них з електронним носієм біометричної інформації **8 269 854** (81,36% від кількості оформлених), виготовлено (персоналізовано) **9 430 785** паспортів, з них з безконтактним електронним носієм біометричної інформації **7 541 036** (79,96% від кількості виготовлених), **видано 8 840 787** паспортів для виїзду за кордон, з них **6 979 372** (78,94% від кількості виданих) з безконтактним електронним носієм біометричної інформації.

У 2018 році станом на **01.05.2018** прийнято заяв на оформлення паспорту громадянина України для виїзду за кордон (оформлено) **1 846 523**, виготовлено (персоналізовано) **2 065 397** паспортів, **видано 1 781 107** паспортів для виїзду за кордон.

Разом з тим засобами ЄІАС УМП забезпечено функціонування Реєстру щодо:

- оформлення закордонними дипломатичними установами паспорта громадянина України для виїзду за кордон;

- оформлення в Україні дипломатичних та службових паспортів України з безконтактним електронним носієм;

- оформлення та видача паспорта громадянина України у формі картки:

з початку 2016 року станом на 01.05.2018 прийнято заяв на оформлення паспорту громадянина України у формі картки (оформлено) **1 811 256**, виготовлено (персоналізовано) **1 680 605** паспортів, з них з безконтактним електронним носієм біометричної інформації **1 678 7539** (99,89% від кількості виготовлених), **видано 1 666 723** паспортів, з них **1 664 889** (99,89% від кількості виданих) з безконтактним електронним носієм біометричної інформації;

у 2018 році станом на 01.05.2018 прийнято заяв на оформлення паспорту громадянина України у формі картки (оформлено) **419 229**, виготовлено (персоналізовано) **411 112** паспортів, **видано 421 801** паспортів – усі з безконтактним електронним носієм біометричної інформації.

II. Щодо ключових результатів впровадження реформ

1. Видача паспорта громадянина України у формі картки.

З січня 2016 року ДМС забезпечено оформлення та видачу громадянам України, які досягли 16-річного віку, паспортів громадянина України у формі картки, який містить безконтактний електронний носій інформації.

Відповідно до Закону України від 14.07.2016 № 1474 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України» з листопада 2016 року паспорти громадянина України у формі картки оформлюються та видаються всім категоріям громадян України.

2. Розвиток і запровадження електронних сервісів для спрощення доступу населення до адміністративних послуг ДМС.

Упродовж 2017 року з метою спрощення доступу населення до адміністративних послуг на сайті ДМС запроваджено ряд електронних сервісів, які діють у режимі он-лайн:

- електронна черга;
- перевірка транслітерації;
- перевірка стану виготовлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон та паспорта громадянина України у формі картки;
- перевірка за базою недійсних документів;
- міграційний калькулятор;
- реєстр перекладачів;
- громадське опитування щодо якості надання адміністративних послуг;
- платіжні реквізити для оплати адміністративних послуг;
- коди територіальних підрозділів ДМС;
- електронна приймальня.

3. Децентралізація повноважень та адміністративних послуг у сферах міграції.

На виконання Закону України від 10.12.2015 № 888 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» повноваження ДМС у сфері реєстрації місця проживання та зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб делеговано органам реєстрації (виконавчий орган сільської, селищної або міської ради, сільський голова).

Як наслідок, з 04.04.2016 ДМС передано повноваження у сфері реєстрації місця проживання/місця перебування фізичних осіб від територіальних органів і підрозділів ДМС до виконавчих органів сільської, селищної або міської ради, сільських голів.

Крім того, відповідно до Закону України 14.07.2016 № 1474 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України», який вступив в дію з 01.10.2016, центри надання адміністративних послуг наділені повноваженнями з оформлення та видачі паспортів громадянина України у формі картки та паспортів громадянина України для виїзду за кордон.

Станом на 01.05.2018 вже 80 ЦНАП і їх територіальних підрозділів через 183 робочих місць надають послуги з оформлення паспортних документів.

Таким чином, **наразі паспортні послуги можна отримати у 618 територіальних органах і територіальних підрозділах ДМС, у 26 центрах «Паспортний сервіс» і у 80 ЦНАП і їх територіальних підрозділів.**

Кількість ЦНАП, що підключаються до ЄДДР постійно зростає.

4. Громадянство.

1 березня 2018 року відбулося засідання Ради національної безпеки і оборони України, на якому, зокрема, розглянуто пропозиції щодо удосконалення процедур та посилення контролю за набуттям громадянства України, в частині обмеження і більш чіткого визначення підстав для набуття громадянства України, посилення відповідальності за порушення у цій сфері.

За підсумками засідання Рада національної безпеки і оборони України підтримала проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про громадянство України» та запропонувала Президентові України внести його на розгляд Верховної Ради України.

19.04.2018 за № 8297 у Верховній Раді України zareestrovano, yak nevidkladnyy, проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про громадянство України» щодо удосконалення окремих положень», який подано Президентом України.

Законопроект розроблено з метою удосконалення норм, які визначають підстави набуття громадянства України, насамперед за територіальним походженням, додаткові підстави, за якими особи не приймаються до громадянства України, повноваження державних органів, які беруть участь у вирішенні питань громадянства України, в частині перевірки підстав його набуття, погодження та прийняття рішення про оформлення, а також вдосконалення механізму припинення громадянства України у разі добровільного набуття громадянином України громадянства іншої держави та запобігання випадкам подвійного громадянства осіб, які набувають громадянство України.

Крім цього, з метою посилення відповідальності за незаконне володіння, викрадення, використання підrobних документів ДМС розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо відповідальності за незаконне заволодіння, викрадення, привласнення, збут, підроблення та використання завідома підроблених документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», який погоджено з МВС.

До процесу змін в законодавстві України про громадянство ДМС активно залучає міжнародні профільні організації та експертів провідних країн світу.

Зокрема наразі налагоджено тісну співпрацю з МОМ, надається сприяння в дослідженні бізнес-процесів по громадянству ТОВ «Бейкер Тіллі Україна», з Посольством США в Україні узгоджено питання надання експертної допомоги (експерт США) щодо вдосконалення процедур отримання громадянства України з урахуванням світового досвіду.

1 березня 2018 року Голова ДМС Соколюк М.Ю. з офіційним візитом відвідав Генеральний Секретаріат Інтерполу в м. Ліон, Французька Республіка.

Метою стало встановлення прямих безпосередніх контактів ДМС з Інтерполом для посилення співробітництва в питаннях протидії нелегальній міграції, торгівлі людьми, виявленні підроблених документів та документів, що визнані недійсними.

Отримані за результатами поїдки напрацювання будуть використані для удосконалення норм законодавства України про громадянство.

Реагуючи на інформацію поширену деякими українськими ЗМІ щодо можливості отримання громадянства України на підставі ДНК-експертизи, ДМС проведено відповідну перевірку, за результатами якої відомо про один випадок отримання громадянства України на підставі рішення суду, винесеного за результатами ДНК-експертизи. Перевірки тривають.

З 2017 року ДМС розпочато комплекс заходів щодо виявлення та запобігання фактам незаконного документування осіб паспортами громадянина України.

Зокрема, у 2017 році ДМС розпочато оцифрування паперових заяв про видачу паспорта та їх переміщення від територіальних органів і територіальних підрозділів ДМС до єдиного місця зберігання, що унеможливить у подальшому спроби фальсифікації підстав для отримання громадянства України.

III. Запобігання корупції

Протягом 2017 року ДМС розроблено:

План здійснення заходів щодо запобігання корупції;

Антикорупційну програму ДМС на 2017 рік, яку погоджено з НАЗК та МВС;

План заходів ДМС з виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 – 2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265;

План заходів щодо запобігання і протидії корупції в апараті ДМС, її територіальних органах, підприємствах і установах, які належать до сфери управління ДМС;

Заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків у діяльності ДМС.

Крім вказаного, з метою виявлення конфлікту інтересів та його усунення дорученням т.в.о. Голови від 04.10.2012 № 30202 забезпечено надання державними службовцями та відповідно моніторинг відомостей про близьких осіб, які працюють в апараті ДМС та його територіальних органах і можуть бути у безпосередньому підпорядкуванні. Також дорученням Голови ДМС до доручення Міністра внутрішніх справ України від 30.05.2016 № 7785/01/18-2016 забезпечено надання інформації про працівників та їх близьких осіб, які працюють в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах та на підприємствах, які належать до сфери управління МВС.

Також організовано проведення п'яти заходів загальної профілактики правопорушень в системі територіальних органів ДМС у відповідності до Положення про профілактику правопорушень, пов'язаних із здійсненням службової діяльності працівниками Державної міграційної служби України,

затвердженого наказом МВС від 25.05.2012 № 452, у тому числі в частині інформування працівників про факти порушених правоохоронними органами кримінальних проваджень стосовно посадових осіб ДМС.

На виконання вимог Законів України «Про державну службу» та «Про запобігання корупції» проведено заходи щодо створення сприятливих умов для подання суб'єктами декларування ДМС електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за 2015 рік (категорія А та Б – у 2016 році) та за 2016-2017 роки.

IV. Міграція, біженці

Виїзди за кордон

У 2017-2016 роках спостерігалось пікове зростання кількості перетинів громадянами України державного кордону за всю історію незалежної України, а саме: у 2017 році – 27 млн разів, тоді як у 2016 році – 25,2 млн разів, у 2015 році – 23,4 млн разів, у 2014 році – 22,6 млн разів та у 2013 році – 24 млн разів.

При цьому 96-97% перетинів державного кордону були пов'язані з приватною метою.

Про добропорядність громадян України при виїзді за кордон свідчить інформація про кількість запитів на реадмісію, що надходить до ДМС від міграційних органів інших держав світу.

Так, за 2017 рік Україною погоджено 654 запити на реадмісію, у тому числі стосовно 635 громадян України, за 2016 рік – стосовно 421 громадянина України з 423, за 2015 рік – стосовно 339 громадян України з 342 запитів, за 2014 рік – стовно 224 громадян України з 228 запитів та у 2013 році – стосовно 677 громадян України з 719 запитів.

Вказана інформація свідчить про дотримання громадянами України правил перетину державного кордону і відповідно, про повагу до законодавства інших країн світу.

Географія поїздок громадян України за кордон з 2013 року перемістилася від країн-республік колишнього СРСР до країн-членів ЄС.

Так, до 2013 року громадяни України більшість поїздок здійснювали до колишніх республік СРСР, зокрема до Росії, а вже з 2013 року - у бік країн ЄС, зокрема до Польщі, а саме: у 2013 році до Польщі кількість виїздів становила 7 млн, в той час, коли до Росії – 6,2 млн, а у 2016 році такий розрив збільшився більш ніж у 2 рази, а саме: до Польщі – 10,1 млн, а до Росії – 4,1 млн.

З кожним роком все більше громадян України виявляє бажання отримати вид на проживання у країнах ЄС.

Зокрема, у 2013 році таке право отримало 236,7 тис. громадян України, у 2014 році така цифра становила 302,8 тис., а у 2015 році - 500 тис. При цьому у 2013 та у 2015 роках громадяни України лідирували за цим показником.

Виїзд на постійне місце проживання

Чисельність бажаючих серед громадян України виїхати на постійне місце проживання (ПМП) за кордон у 2013-2016 роках стабільного тренду не мала.

Так, у 2013 році – 9 524 громадян України отримали дозвіл на виїзд на ПМП за кордон, і 3 727 громадян, які попередньо отримали дозволи на виїзд за кордон на постійне місце проживання, повернулися в Україну.

У 2014 році такі дозволи отримало лише 4 512 громадян України, та ще 1 746 громадян повернулися.

У 2015 році громадянам України видано 11 345 дозволів, у той же час, з-за кордону повернулося 1 687 громадян.

За 2016 рік громадянам України отримано 13 621 дозволів, у той час як повернулося з ПМП – 1 958 громадян.

За 2017 рік громадянам України отримано 9 190 дозволів, у той час як повернулося з ПМП – 1 871 громадян.

Біженці

Станом на 31.12.2017 в Україні перебувало на обліку 2 382 особи, яких визнано біженцями, з яких найбільше були громадянами Афганістану – 1 351 особа, Вірменії – 190 осіб, Азербайджану – 115 осіб, РФ – 115 осіб, ДР Конго – 59 осіб.

Крім того, станом на 31.12.2017 в Україні обліковувалося – 709 осіб, яких було визнано такими, що потребують захисту, у т.ч. з Сирії – 399, з Афганістану – 111, з Сомалі – 49, осіб без громадянства – 27 та з Іраку – 28.

Впродовж 2014-2017 років за отриманням захисту в Україні органами ДМС було отримано звернення від 4 033 особи, в тому числі:

- у 2014 році – 1 173 особи, у т.ч. Афганістан – 275, Сирія – 267, РФ – 130, Сомалі – 70, Ірак – 56;

- у 2015 році – 1 433 особи, у т.ч. Афганістан – 607, Сирія – 136, Сомалі – 111, РФ – 86, Ірак – 68.

- у 2016 році – 656 осіб, у т.ч. Афганістан – 164, РФ – 75, Сирія – 72, Узбекистан - 36, Ірак – 35;

- у 2017 році – 771 особа, у тому числі Афганістан – 130, РФ – 100, Бангладеш – 78, Сирія – 65.

У I кварталі 2018 року за отриманням захисту в Україні звернулися 189 осіб, з яких РФ – 33, Афганістан – 20, Узбекистан – 16, Бангладеш – 15, Сирія – 13.

На сьогоднішній день питання можливого напливу громадян України із районів проведення АТО і тимчасово окупованої території АР Крим до держав-членів ЄС не є актуальним, оскільки всі хто має таке бажання і фінансову спроможність дістатися на територію держав-членів ЄС, уже здійснили це.

При цьому, у громадян України відсутні передумови, які б дозволили їм набувати статус біженця у державах-членах ЄС, оскільки у них є відповідні альтернативи всередині самої України.

До того ж, навіть під час активної фази проведення АТО у 2014-2015 роках з боку держав-членів ЄС не було висловлено нарікань стосовно напливу громадян України, що шукають притулку.

Іноземці

Станом на 31.03.2018 в Україні проживало 366 тис. іноземців та ОБГ, станом на 31.12.2017 - 366 тис. іноземців та ОБГ, станом на 31.12.2016 – 347 тис., на кінець 2015 року – 340 тис., на кінець 2014 року – 357 тис. та на кінець 2013 року – 210 тисяч.

Найбільша кількість іммігрантів є громадянами країн колишнього Радянського Союзу, які зберегли сталі родинні та територіальні стосунки з громадянами України.

V. Боротьба з нелегальною міграцією

Протягом 2017 року на території держави працівниками міграційної служби виявлено 9 678 нелегальних мігрантів (за 2016 р. – 6 390), що на 51,5% більше ніж за минулий рік, з яких 508 осіб або 5,3% від загалу в'їхали в Україну незаконно - без документів, що посвідчують особу, або поза пунктами пропуску (2016 р. – 361, або 5,7%).

За країнами походження переважна більшість нелегальних мігрантів є вихідцями з Росії – 2 134 особи або 22% від загалу (2016 р. – 1 571 або 24,6%), Азербайджану – 1 761 або 18,2% (2016 р. – 1 032 або 16,2%), Узбекистану – 901 або 9,3% (2016 р. – 633 або 9,9%), Молдови – 693 або 7,2% (2016 р. – 399 або 6,2%), Вірменії – 642 або 6,6% (2016 р. – 385 або 6%), Грузії – 624 або 6,4% (2016 р. – 325 або 5,1%), В'єтнаму – 305 або 3,2% (2016 р. – 201 або 3,1%), інші – 27,1%.

Серед 508 іноземців, які незаконно перетнули державний кордон на в'їзд в Україну, найбільше громадян В'єтнаму – 102 або 20,1% (2016 р. – 65 або 18%), Узбекистану – 71 або 14% (2016р. – 59 або 16,3), Азербайджану – 53 або 10,4% (2016 р. – 9 або 2,5%), Бангладеш – 48 або 9,5% (2016 р. – 14 або 4,7%), Росії – 27 або 5,3% (2016 р. – 1), Індії – 21 або 4,1% (2016 р. – 37 або 10,2), Таджикистану – 19 або 3,7% (2016 р. – 8 або 2,2%), Грузії – 19 або 3,7% (2016 р. – 9 або 2,5%), Молдови – 16 або 3,2 % (2016 р. – 10 або 2,8%), інші 26%.

Відносно нелегальних мігрантів прийнято 9 665 рішень (2016 р. – 6 229), зокрема:

25 - про добровільне повернення (2016 р. – 20);

9 264 - про примусове повернення (2016 р. – 5 954);

376 – про примусове видворення (2016р. – 255).

Крім того, відносно нелегальних мігрантів було прийнято 1 770 рішень про заборону в'їзду в Україну (2016 р. – 895) та 274 особи – поміщено в ПТШ (2016 р. – 170).

Протягом 2017 року за порушення законодавства про правовий статус іноземців до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 203 КУпАП притягнуто 26,4 тис. іноземних громадян (2016 р.– 20,2 тис.), що на 30,7 % більше, ніж за аналогічний період минулого року, а за статтями 204, 205 і 206 КУпАП – 7,6 тис. (2016 – 6,5 тис.) осіб, які допустили чи сприяли таким порушенням, що на 16,9% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

За країнами походження переважна більшість іноземців-порушників за ознаками ч. 1 ст. 203 КУпАП є вихідцями з Росії – 7,3 тис. або 27,7 % від загалу (2016 р.– 6,3 тис. +15,9 %), Азербайджану – 3,3 тис. або 12,5 %

(2016 р. – 2,2 тис., +50 %), Молдови – 1,9 або 7,2 % (2016 р. – 1,3 тис., +46,2%), Узбекистану – 1,8 тис. або 6,8 % (2016 р. – 1,1 тис., +63,6 %), Грузії – 1,4 тис. або 5,3% (2016 р. – 968, +44,6%) та Вірменії – 1,4 тис. або 5,3 % (2016 р.– 1 тис., +30 %), інші –35,2%.

За I квартал 2018 року на території держави працівниками міграційної служби виявлено 2 522 нелегальних мігрантів (за 2017 р. – 1 880), що на 34,1% більше ніж у минулому році, з яких 82 особи або 3,3% (2017 р. – 144 або 7,6%) від загалу в'їхали в Україну незаконно - без документів, що посвідчують особу, або поза пунктами пропуску.

За країнами походження переважна більшість нелегальних мігрантів є вихідцями з Росії – 552 осіб або 21,9% від загалу (2017 р. – 410 або 21,8%), Азербайджану – 412 або 16,3% (2017 р. – 356 або 18,9%), Грузії – 221 або 8,8% (2017 р. – 121 або 6,4%), Узбекистану – 200 або 7,9% (2017 р. – 198 або 10,5%), Молдови – 240 або 9,5% (2017 р. – 112 або 5,9%), Вірменії – 186 або 7,4% (2017 р. – 110 або 5,9%), В'єтнаму – 66 або 2,6% (2017 р. – 35 або 1,9%), інші – 25,6%.

Серед 82 іноземців, які незаконно перетнули державний кордон на в'їзд в Україну (поза пунктами пропуску), найбільше громадян В'єтнам - 15 або 18,3% (2017 р. - 11), Молдови – 10 або 12,2% (2017 р. - 2), Росії – 8 або 9,8% (2017 р. - 1), Вірменії - 7 або 8,5% (2017 р. - 0); Китаю – 7 або 8,5% (2017 р. – 3) та Узбекистану – 6 або 7,3% (2017 р. - 30).

Відносно нелегальних мігрантів прийнято 2 546 рішень (2017 р. – 2 271), зокрема:

6 - про добровільне повернення (2017 р. – 7), виконано 5 або 83,3% (2017 р. - 2 або 28,6%);

2 382 - про примусове повернення (2017 р. – 1 810), з яких виконано 1 245 або 52,3% (2017 р. – 722 або 39,9%);

158 – про примусове видворення (2017р. – 84), з яких виконано 58 або 36,7% (2017 р. – 31 або 36,9%).

Крім того, прийнято 470 рішень про заборону в'їзду в Україну (2017 р. – 302) та 121 особу поміщено в ПТШ (2017 р. – 68).

Для забезпечення примусового видворення нелегальних мігрантів, у т.ч. ідентифікації тих, які не мали документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство, в пунктах тимчасового перебування іноземців (ПТШ) з початку 2018 року утримувалося 451 особа (2017 р. – 302), що на 49,3% більше, ніж за аналогічний період минулого року, з яких 228 осіб (2017 р. - 130) поміщено органами міграційної служби, 223 осіб (2017 р. – 172) – органами охорони державного кордону.

За країнами походження найбільше утримуваних нелегальних мігрантів є вихідцями з В'єтнаму – 115 або 25,4% (2017 р. – 53 або 17,5%), Бангладеш – 64 або 14,2% (2017 р. – 52 або 17,2%), Індії – 23 або 5% (2017 р. - 25 або 8,3%), інші –55,4%.

За звітний період із 451 утримуваних в ПТШ нелегальних мігрантів ідентифіковано 121 особу або 26,8% від усіх поміщених (2017 р. – 80 або

26,5%), з яких ДМС – 77 або 33,7% від поміщених органами міграційної служби (2017 р. – 20 або 15,4%), ДПС – 44 осіб або 19,7% від поміщених органами охорони державного кордону (2017р. –60 або 34,8%).

Для здійснення примусового видворення з ПТІІ передано працівникам територіальних органів ДМС та органів охорони державного кордону 78 осіб або 64,4% (2017 р. – 70 або 87,5%) із 121 ідентифікованих, з яких ДМС – 36 або 46,7% (2017 р. – 11 або 55%) від ідентифікованих органами міграційної служби, ДПС - 42 або 95,4% (2017 р. – 59 або 98,3%) від ідентифікованих органами охорони державного кордону.

За I квартал 2018 року з ПТІІ без видворення звільнено 70 осіб (2017 р. – 58), у тому числі 25 осіб або 35,7% (2017 р. – 30 або 51,7%) - у зв'язку із закінченням терміну тримання (не більше 18 місяців), 38 – за рішенням суду (2017 р. – 18), інші - 7 (2017 р. – 8).

Ще 10 осіб або 2,2% із 451 утримуваних в ПТІІ подали заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту (2017 р. – 13 або 4,3%).

За порушення законодавства про правовий статус іноземців до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 203 КУпАП притягнуто 6 668 (2017 р.– 5 725) іноземних громадян, що на 16,5% % більше, ніж за аналогічний період минулого року, а за статтями 204, 205 і 206 КУпАП – 1 914 (2017 р. – 1 884) осіб, які допустили чи сприяли таким порушенням, що на 1,6% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

За країнами походження переважна більшість іноземців-порушників за ознаками ч. 1 ст. 203 КУпАП є вихідцями з Росії – 1 758 або 26,4% від загалу (2017 р.– 1 610, +9,2 %), Азербайджану – 780 або 11,7% (2017 р. – 638, +22,3%), Грузії – 418 або 6,3% (2017 р. – 311, +34,4%), Молдови – 505 або 7,6 % (2017 р. –369, +36,9%), Узбекистану – 443 або 6,6 % (2017 р. – 361, +22,7%) та Вірменії – 367 або 5,5% (2017 р.– 286, +28,3%), інші – 35,9%.

VI. Захист персональних даних

1. Забезпечення належного захисту персональних даних під час подання заяв про оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, персоналізації таких документів та їх видачі.

ДМС забезпечено належний захист персональних даних під час оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм засобами відомчої інформаційної системи ДМС «Єдина інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами», а також під час оформлення дипломатичних та службових паспортів України з безконтактним електронним носієм засобами Єдиного державного демографічного реєстру.

2. Удосконалення національних баз даних, які містять інформацію про викрадені та втрачені документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, впровадження комплексної

системи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, які містять інформацію зазначених баз даних

З 03.09.2015 запроваджено програмний модуль “Недійсні документи” інформаційної підсистеми “Оформлення документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус” ЄІАС УМП та забезпечено надання доступу уповноваженим особам територіальних підрозділів Територіальних органів щодо внесення відомостей про втрачені, викрадені, вилучені, повернені державі, визнані недійсними та знищені документи.

6 квітня 2017 року уведено в дію новий онлайн-сервіс. Сервіс доступний на сайті міграційної служби за посиланням: nd.dmsu.gov.ua

За допомогою нового онлайн-сервісу можливо швидко та безкоштовно зробити перевірку у базах даних недійсних, викрадених або втрачених паспортів міграційної служби та МВС.

З 1 червня 2018 року, відповідно до прийнятих Кабінетом Міністрів України 25.04.2018 рішень, Державною міграційною службою України розпочнеться оформлення для іноземців та осіб без громадянства посвідок на постійне і тимчасове проживання з біометричним електронним носієм інформації.

Обмін даними з Реєстру через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів здійснюватися після укладення інформаційних угод обміну електронними даними з відповідним суб'єктом владних повноважень відповідно вимог Законів України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про електронний цифровий підпис».

Реалізація вищезазначеного механізму забезпечить автоматизовану синхронізацію інформації про недійсні документи що міститься в базі даних Реєстру та базі даних відомчої інформаційної системи МВС з наступним внесенням Укрбюро Інтерполу відповідної інформації про недійсні документи до баз даних Інтерполу, що забезпечить вирішення питання оперативного внесення інформації про викрадені, втрачені та визнані недійсними документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, до банків даних Генерального секретаріату Інтерполу.

Наразі інформаційні угоди про обмін інформацією укладено з НАБУ, Національною поліцією України, СБУ та Генеральною прокуратурою України.
ДМС України

